

Zhrnutie výročnej správy za rok 2025

V roku 2025 EBA pôsobil v prostredí poznačenom uvoľnením finančných podmienok, pretrvávajúcim geopolitickým napätím a zrýchľujúcimi sa technologickými zmenami. V tejto súvislosti tento orgán zaradil do centra svojho programu zjednodušenie: zefektívnenie pravidiel, ohlasovania, využívania údajov a vnútorných procesov a zároveň posun od prevažne normatívneho zamerania k praktickejšiemu dohľadu a dozoru, najmä v rámci nového nariadenia o digitálnej prevádzkovej odolnosti finančného sektora (DORA), a nariadenia o trhoch s kryptoaktívami (MiCA).

Banky v EÚ/EHP zostali odolné počas celého roka. Silné kapitálové pozície a pozície likvidity, stabilná ziskovosť a stabilizácia trhu práce a trhu s nehnuteľnosťami podporovali celkovú kvalitu aktív. Celoeurópsky stresový test z roku 2025 potvrdil, že banky by si udržali ukazovatele kapitálu pomery nad minimálnymi požiadavkami aj v prípade veľmi nepriaznivého scenára. EBA zároveň poukázala na pretrvávajúce slabé miesta, medzi ktoré patria tlaky na trhu s nehnuteľnosťami určenými na podnikanie, geopolitické riziká a narastajúce kybernetické hrozby spôsobené rýchlou digitalizáciou finančných služieb a zvýšenou závislosťou od kľúčových externých dodávateľov.

V rámci celoeurópskych snáh o zjednodušenie sa podarilo dosiahnuť významný pokrok v zjednodušení a posilnení jednotného súboru pravidiel EÚ. EBA na základe svojej správy o efektívnosti regulačného rámca a rámca dohľadu poskytol kľúčové prvky balíka Bazilej III, pokročil v práci v oblasti kreditného, trhového a operačného rizika a doladil stanovené harmonogramy zverejňovania informácií o ESG. Proporcionalita sa ďalej spresnila, pričom sa zmiernili požiadavky na menšie, menej zložité inštitúcie a v niekoľkých oblastiach sa upravilo plánovanie tak, aby zohľadňovalo legislatívny vývoj a program zjednodušovania. EBA tiež naďalej podporoval tvorcov politik pri príprave nových právnych rámcov vrátane revidovanej smernice o platobných službách, nariadenia o centrálnych depozitároch cenných papierov a sekuritizačného balíka, čím sa zabezpečilo, že regulačné produkty zostanú koherentné, účinné a praktické.

V tomto roku sa dosiahol významný pokrok v modernizácii dátovej infraštruktúry EÚ. Uvedenie dátového centra do prevádzky v rámci 3. piliera umožnilo centralizovať prudenciálne zverejňovanie informácií pre stovky bánk a zvýšilo transparentnosť pre orgány dohľadu, trhy a verejnosť. Medzitým Európsky portál pre prístup k údajom (EDAP) rozšíril ponuku zdieľaných dátových súborov a analytických nástrojov, čím posilnil širšiu stratégiu EBA v oblasti údajov. Orgán tiež pokročil s analýzou ESG tým, že zverejnil svoj prvý prehľadný panel rizík ESG a pokročil vo vývoji pravidelného klimatického stresového testu, čím zabezpečil, že riziká súvisiace s klímou a životným prostredím sú začlenené do očakávaní orgánu dohľadu.

Podľa nariadenia DORA a nariadenia MiCA sa EBA rozhodne preorientoval na svoju novú úlohu dohľadu. Po včasnom prijatí všetkých technických noriem v rámci DORA a MiCA zriadil EBA a ostatné európske orgány dohľadu riadiace štruktúry, metodiky, IT systémy a rámce spoločného preskúmania v oblasti digitálnej prevádzkovej odolnosti a dohľadu nad kryptoaktívami. Podľa aktu DORA bolo určených devätnásť kritických externých poskytovateľov IKT služieb, čím sa sfunkčnili nepretržité činnosti dohľadu a posilnila sa schopnosť EÚ monitorovať a zmierňovať systémové IKT riziká. Na základe nariadenia MiCA EBA dokončil postupy dohľadu nad emitentmi významných tokenov viazaných na aktíva a tokenov elektronických peňazí, posilnil kapacity v

oblasti dohľadu a pripravil vnútroštátne orgány na harmonizovanejší prístup k dohľadu v súvislosti s vývojom kryptotrhov.

EBA takisto posilnil ochranu spotrebiteľa a podporil prechod EÚ na nový Úrad pre boj proti praniu špinavých peňazí (AMLA). Zaviedol nariadenie o okamžitých platbách, zverejnil správu o spotrebiteľských trendoch a začal koordinované informačné kampane zamerané na podvody v oblasti kryptoaktív a digitálnych financií, čím preukázal rastúci záväzok voči vzdelávaniu spotrebiteľov a dohľadu nad ich správaním.

Napokon EBA posilnil konvergenciu dohľadu medzi členskými štátmi prostredníctvom vzájomných hodnotení, priorít dohľadu, porovnávacích analýz, odborných školení v oblasti dohľadu a posilnenej spolupráce s partnermi v rámci EÚ a na medzinárodnej úrovni. Toto úsilie podporilo konzistentné výsledky dohľadu a posilnilo postavenie EÚ v celosvetových diskusiách o finančnej regulácii.